

Πανελλήνιος Σύνδεσμος Βρεφονηπιαγωγών
ΠΑ.ΣΥ.ΒΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ – ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Έχοντας λάβει υπόψη:

1.) Τις διατάξεις του άρθρου 3, 4 και 5 του Ν. 1338/1983 «εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου» (34/Α΄) όπως αντικαταστάθηκαν και τροποποιήθηκαν αντιστοίχως με το άρθρο 65 του Ν.1892/1990 «Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (Α΄101) και με το άρθρο 6 παρ.4 του Ν.1440/1984 «συμμετοχή της Ελλάδας στο κεφάλαιο στα αποθεματικά και τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος και του Οργανισμού Εφοδιασμού ΕΥΡΑΤΟΜ»(70/Α΄) και με το άρθρο 22 του Ν.2789/2000 (ΦΕΚ 21 Α΄) που καθιστά τον Έλληνα εργαζόμενο ισότιμο των λοιπών Ευρωπαίων εργαζομένων.

2.) Την διάταξη του άρ. 21 του Συντάγματος περί προστασίας της οικογένειας των παιδιών και των παιδαγωγών που εργάζονται στους Παιδικούς Σταθμούς, χωρίς εισαγωγή διάκρισης της οικογενείας της μίας κατηγορίας εις βάρος της άλλης.

3.) Τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου μόνου του Π.Δ/τος 588/1988 (ΦΕΚ 284, τ.Α΄) περί καθορισμού του ωραρίου λειτουργίας των Παιδικών Σταθμών και του ωραρίου εργασίας των λειτουργών στις έξι (6) ημερησίως για πενθήμερη εργασία, των Παιδικών Σταθμών βάσει των διεθνών δεδομένων και διδαγμάτων της Επιστήμης και διεθνούς εμπειρίας.

4.) Τις διατάξεις του άρ. 22 παρ. 1β του ισχύοντος Συντάγματος, βάσει του οποίου όλοι οι εργαζόμενοι, ανεξάρτητα από το φύλο ή άλλη διάκριση έχουν δικαίωμα ίσης αμοιβής για παρεχόμενη εργασία ίσης αξίας, που ενισχύονται από εκείνες των άρθρων 1 στοιχ. α' της υπ' αριθ. 100/1951 Διεθνούς Συμβάσεως Εργασίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 46/1975, 119 παρ. 2 της Συνθήκης της ΕΟΚ, στην οποία η Ελλάδα προσχώρησε με την από 28-5-1979 Συνθήκη, που κυρώθηκε με το Ν. 945/1979, 1 της υπ' αριθ. 75/117 της 19-2-1975 Οδηγίας του Συμβουλίου της ΕΟΚ και 4 παρ. 2 του Ν. 1414/1984 που ήδη ίσχυαν κατά την δημοσίευση του Π.Δ/τος 588/1988.

5.) Ότι οι Παιδικοί Σταθμοί, σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα της παιδαγωγικής και της ψυχολογίας αποτελούν ένα δυναμικό σύστημα πρώιμης εκπαιδευτικής παρέμβασης στο οποίο πρωταγωνιστικό ρόλο παίζει ο παιδαγωγός. Το σημερινό διεθνές γίνεσθαι, οι ραγδαίες κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις, καθιστούν εξαιρετικά σημαντικό το ρόλο του σύγχρονου παιδαγωγού, ο οποίος καλείται στην σύνθετη πολυπολιτισμική πραγματικότητα, να ανταποκριθεί στις αυξημένες ανάγκες των παιδιών, με σεβασμό στην ιδιαιτερότητα και στην διαφορά και με στόχο την ολόπλευρη νοητική, συναισθηματική και κοινωνική τους ανάπτυξη.

6.) Ότι σύμφωνα με διεθνή ερευνητικά δεδομένα, το επάγγελμα των παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας που ασχολούνται με την παροχή αγωγής, εκπαίδευσης και φροντίδας σε παιδιά ηλικίας 0 έως 6 ετών, τοποθετείται στην **ομάδα επαγγελματιών υψηλής ευθύνης, με την έννοια της διαχείρισης μιας αναπτυξιακά κρίσιμης, ευαίσθητης και εξαιρετικά επιρρεπούς σε ατυχήματα πληθυσμιακής ομάδας, αυτής των βρεφών, των νηπίων και των παιδιών προσχολικής ηλικίας (0-6 ετών).**

7.) Ότι κατά τα Διδάγματα της Επιστήμης της Παιδικής και Κοινωνικής Ψυχολογίας, παρά τη διεθνή αναγνώριση της εξαιρετικής σημασίας του ρόλου των παιδαγωγών θεωρούνται από τα πλέον χαμηλόμισθα επαγγέλματα, και ακόμα περισσότερο σε χώρες που έχουν και παράδοση αλλά και εκτενή έρευνα στο πεδίο, όπως στη Μεγ. Βρετανία και ΗΠΑ (βλ. την τελευταία έκθεση του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης –ΟΟΣΑ: «Starting Strong II: Early Childhood Education and Care»). **Από τις διεθνείς έρευνες που έχουν διεξαχθεί έχει διαπιστωθεί** ότι οι εργαζόμενοι στο συγκεκριμένο τομέα -στο σύνολο τους, σχεδόν, γυναίκες- **παρουσιάζουν αυξημένα ποσοστά επαγγελματικής εξουθένωσης (burnout), φαινόμενο που αναφέρεται στην απώλεια ενέργειας και ενδιαφέροντος για την εργασία που ασκεί το άτομο που την παρουσιάζει, όπως επισημαίνεται από την εισηγήτρια του όρου στη διεθνή βιβλιογραφία Christina Maslach (Maslach & Pines, 1977) . Η ψυχολογική αυτή κατά βάση κόπωση συνδέεται, αιτιωδώς ή ως συµμεταβλητή, με μια σειρά άλλων προβλημάτων είτε ψυχολογικού είτε/και σωματικού χαρακτήρα. Οι διαπιστώσεις αυτές δεν αποτελούν νέο εύρημα αλλά συναντώνται στη διεθνή βιβλιογραφία ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του '80 (ERIC, 1980. Manlove, 1993. Stremmel et al., 1993. Whitebook, Howes, Darrah, & Friedman, 1981. Whitebook, Howes, Darrah, & Friedman, 1982) και επανεπιβεβαιώνονται Πανελλήνιος Σύνδεσμος Βρεφονηπιαγωγών Τ.Ε.Ι. μέσα από συνεχείς εμπειρικές μελέτες (π.χ. Boyd & Schneider, 1997. Manlove, 1993. AKF, Danish Institute of Governmental Research, 2010. βλ. και Snuggs, 2010).**

8.) Ότι τα υψηλά επίπεδα επαγγελματικής εξουθένωσης συνδέονται με τα εξίσου υψηλά ποσοστά διακοπής της εργασίας και αλλαγής επαγγέλματος και με τις συνεχείς μετακινήσεις προσωπικού, στοιχεία τα οποία **«περιορίζουν τις προσπάθειες να διαμορφωθούν σταθερά, δημιουργικά και ευαίσθητα στις ανάγκες του παιδιού περιβάλλοντα για τα παιδιά και τις οικογένειες τους» (Whitebook et al., 1980).** Από την άλλη αυτό έχει ως αποτέλεσμα το συγκεκριμένο πεδίο να χάνει εργατικό δυναμικό και στελέχη με πραγματικό και ουσιαστικό ενδιαφέρον για τον επαγγελματικό αυτό τομέα και την δημιουργική ενασχόληση τους με τα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Η διεθνής βιβλιογραφία και έρευνα, έχει καταλήξει ότι μια «επαγγελματικά εξουθενωμένη» παιδαγωγός παιδιών προσχολικής ηλικίας έχει **ελάχιστες πιθανότητες παροχής υψηλής ποιότητας υπηρεσίες προς τα παιδιά και τις οικογένειες τους, αφού η ψυχολογική/ψυχοσωματική αυτή κατάσταση στην οποία περιέρχεται, συνδέεται με μια σειρά άλλων παραγόντων που στο σύνολο τους επηρεάζουν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Από τις αλληπάλλληλες ερευνητικές αναφορές που έχουν δει το φως της δημοσιότητας, φαίνεται πως η επαγγελματική εξουθένωση συνδέεται μεταξύ άλλων με υψηλά επίπεδα εργασιακού άγχους, το μακρύ ωράριο εργασίας τους, απογοήτευση από το μισθό και τα επιδόματά τους, χαμηλά επίπεδα ικανοποίησης από τις εργασιακές συνθήκες εντός των παιδικών σταθμών, υψηλές αναλογίες παιδιών-προσωπικού κ.ά.**

9.) Ότι το σύνολο ή ο συνδυασμός κάποιων από αυτούς τους παράγοντες έχουν άμεσο αρνητικό αντίκτυπο στην ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία της παιδαγωγού μέσα στην τάξη (απάθεια, νευρικότητα, συνεχές αίσθημα κόπωσης, μειωμένες πρωτοβουλίες, κ.ά.), στοιχείο που αντανακλάται και **στο μειωμένο συνολικό επίπεδο ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.**

10.) Ότι η διεθνής εμπειρία επί του θέματος του “burn out”, προέρχεται από καταγραφές σε κράτη που το ωράριο εργασίας των βρεφονηπιαγωγών κυμαίνεται στις ≥ 8 ώρες/ημερησίως. Αντίθετα, σε κράτη με μικρότερο αριθμό ωρών -ως αντισταθμιστικό μέτρο των προαναφερομένων αρνητικών παραγόντων- και με **εργασιακή αντιμετώπιση αντίστοιχη των εκπαιδευτικών της Α/βαθμιας εκπαίδευσης, όπως η περίπτωση της Γαλλίας, Σκανδιναβικών κρατών, Γερμανίας δεν έχουν καταγραφεί τέτοια φαινόμενα (Bennett, & Tayler, 2006).**

Συμπερασματικά, με βάση τα πορίσματα από την συναφή έρευνα το ωράριο εργασίας (εξάωρο) των παιδαγωγών των Παιδικών Σταθμών στη χώρα μας, που ίσχυε έως την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 41 του Ν. 3979/2011 (επέβαλε οχτάωρο εργασίας), ήταν στο όριο εκείνο που συνέβαλε στην αποδοτική εργασία τους, ενώ μετά από κοινωνικό διάλογο με τους ίδιους τους παιδαγωγούς και τους εμπλεκόμενους φορείς προέκυψε ότι η αποδοτικότητα των Παιδικών Σταθμών δεν αυξήθηκε, ενώ τα παιδιά εμφάνισαν εκνευρισμό και κούραση και οι παιδαγωγοί περιστατικά εξάντλησης.

Μετά την καταργούμενη νομοθετική ρύθμιση, το ωράριο των παιδαγωγών αυξήθηκε κατά δύο ώρες ημερησίως, με αποτέλεσμα να επέλθει εκτός της βίαιης ανατροπής των παιδαγωγικών δικαιωμάτων τους, που απορρέουν από τον εκπαιδευτικό τους ρόλο και **κατάργηση του παιδαγωγικού χαρακτήρα των Παιδικών Σταθμών και μετατροπή τους από χώρους αγωγής σε χώρους φύλαξης**, κάτι που συνιστά απαράδεκτη μεταβολή του ιδρυτικού σκοπού των Παιδικών Σταθμών.

11.) Ότι η εφαρμογή του οχταώρου εργασίας σε συνδυασμό και με άλλους παράγοντες που υφίστανται σήμερα στον χώρο των Παιδικών Σταθμών, όπως έλλειψη πόρων, ακατάλληλες κτηριακές υποδομές, υπεράριθμα παιδιά, έχουν οδηγήσει σε υποβάθμιση της ποιότητας παροχών προς το παιδί και την οικογένεια.

12.) Ότι πολλές Δημοτικές Αρχές της χώρας **διαπιστώνοντας τα σημαντικά προβλήματα** που προέκυψαν από την εφαρμογή του οχταώρου ακόμη και σχετικά με **θέματα ασφάλειας των παιδιών** και υποβάθμισης της ποιότητας παροχών, προέβησαν ατύπως σε ρυθμίσεις, οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπισθούν με ενιαίο τρόπο κατά την Αρχή του Κράτους Δικαίου και της Αρχής της Συνέχειας του Κράτους.

13.) Ότι από την εφαρμογή του οχταώρου εργασίας, **εξαιρέθηκαν όλοι οι εκπαιδευτικοί της α' βαθμιας και β' βαθμιας εκπαίδευσης, το τεχνικό προσωπικό των Δήμων, οι κατηγορίες εργαζομένων δηλαδή, που εντάσσονται στο ίδιο αντικείμενο ή έχουν τον ίδιο εργοδότη και εργάζονται βάσει ιδίων συμβάσεων εργασίας, με αποτέλεσμα να εισαχθεί ανισότητα αμοιβής για ίσης αξίας εργασία.**

14.) Ότι η εφαρμογή του εξάωρου δεν εμπεριέχει καμία οικονομική επιβάρυνση του Κρατικού Προϋπολογισμού, άρα δεν μπορεί κατά κανένα λόγο να θεωρηθεί μονομερής ενέργεια εκτροπής εκ των διεθνών συμβάσεων και συμφωνιών της Ελλάδας, ενώ αντιθέτως κατά τα ανωτέρω προστατεύει την ψυχική υγεία των παιδιών

και την εργασιακή σταθερότητα των εργαζομένων, διασφαλίζοντας την εύρυθμη λειτουργία των Παιδικών Σταθμών καθώς το ωράριο λειτουργίας τους 7πμ έως 4μμ καλύπτεται με κυλιόμενα ωράρια του παιδαγωγικού προσωπικού.

15.) Οτι ήδη κατά την προηγούμενη διακυβέρνηση είχαμε εκφράσει τις επιφυλάξεις μας σχετικά με την νομιμότητα και τη σκοπιμότητα της εισαγωγής του οχτάωρου εργασίας, όπως σχετικώς είχαν αναφέρει σε ερώτησή τους κ.κ. ΥΔΜΗΔ, ΥΠΘ και ΥΠΑ οι βουλευτές κ.κ. Ειρήνη (Ρένα) Δούρου, Τζένη Βαμβακά, Έφη Γεωργοπούλου – Σαλτάρη, Παναγιώτα Δριτσέλη, Μανώλης Γλέζος, Μαρία Κανελλοπούλου, Χρήστος Καραγιαννίδης, Αναστάσιος (Τάσος) Κουράκης, Παναγιώτης Κουρουμπλής, Μιχάλης Κρτσωτάκης, Χρήστος Μαντάς, Γιώργος Πάντζας, Σοφία Σακοράφα, Δημήτρης Στρατούλης, Βασίλης Χατζηλάμπρου, Θεανώ Φωτίου και ο τότε βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ κ. Πέτρος Τατσόπουλος.

Προτείνουμε προς ψήφιση την κατωτέρω Τροπολογία, σαν άρ..... του Νόμου.....

«Η διάταξη του άρ. 41 του Ν. 3979/2011 καταργείται και πλέον το ωράριο εργασίας των εργαζομένων στους Παιδικούς Σταθμούς όλης της Ελλάδας ρυθμίζεται βάσει της παραγράφου 1 του άρθρου μόνου του Π.Δ. 588/1988 στις έξι (6) ώρες ανά ημέρα και οι ημέρες εργασίας σε πέντε (5) ανά εβδομάδα»